

સાનંદના ઢગલા

અને

સાંઢાનાં વલખાંની
વિભુને વિજ્ઞસિ.

રચી.

છપાવી પ્રસિદ્ધ.

કરનાર.

મેહેતા ત્રિભુવનદાસ નારાયણ.

રહેવાશી

અમદાવાદ.

પ્રત ૨૦૦૦

સંવત ૧૯૬૬

કિંમત રૂ. ૦-૧-૦

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોપીરાઈટ-સંગ્રહ

૨૬-૦૧.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૨૫૦૧

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ બેનિનંદન, ઠેગાલ

વિષય દ-:૧

સાનંદના હગલા

અને

વાંઢાનાં વલખાંની

વિભુને વિજ્ઞપ્તિ.

લેખક કવિ ત્રિભુવનદાસ નારણજી.

હરિગીત.

હે ઇપ ! નામી શિવજી, જો વિનતિ તુજને કરું.
વળી જ્ઞાનથી શુભ ધ્યાન તારું, જો જગતમાંડી ધરું;
જન જગતમાં જોડે, ધર ધર કહું છું જો ફરું,
મુગ્ધા તણી દુગ્ધા રહી, આ જગતમાં મુજને ખરું.

દીડી મેં પીડી નથીને, જેનું કુલે કે કંઈ શ્યાં,
 વળી તાનથી હું જન જોડી, જે નથી કંઈ સંચર્યો;
 તો પછી જઈ પરણવું કહું, માહરે કોને ધરે,
 મુઝા તણી દુઝા રહી, આ જગતમાં મુજને ખરે. ૨
 અલખેલડી લઈ વેલડીમાં, જે નથી ધર આવીયો,
 વરમાળ રોપી કંઈમાં નથી લાવ રૂંડો પામીયો;
 કુલ દો આંટે રમીને, જે નથી આગ્યો ધરે,
 મુઝા તણી દુઝા રહી, આ જગતમાં મુજને ખરે. ૩
 શ્રંગારથી ભરપુર શ્રંગી, નયણથી ન્યાળી નથી,
 એ સ્કંધ નાંખી લાથને, હે નાથ હું હોનો નથી;
 કેટલી સમા ટોંકારનો, વિયોગ તો ભરપુર છે,
 મુઝા તણી દુઝા રહી, આ જગતમાં મુજને ખરે. ૪
 જાંઝર તણા કમદારને, ચમકાર કરતી દામની,
 ભાળી નથી આ ભવ વિષે, મન માનતી વામાંગની;
 વિયોગનો સંયોગ થાયે, ક્યાં હરે છાતી હરે,
 મુઝા તણી દુઝા રહી, આ જગતમાં મુજને ખરે. ૫
 ઝીણા સ્વરેથી ગાન કરતી, હાસ્ય વદને જોલતી,
 ગાંભીરને મુલાકાવ પ્રિયા, દેખી નથી શીર ટોલતી;

શ્રંગાર ભૂપણુ ડોઈ દિને, માગતી ના મૂખ અરે,
 મુઝા તણી દુઝા રહી, આ જગતમાં મુજને ખરે. ૬
 આની પલંગે શયન વેળા, જોડે સૂતી નથી,
 હેં હેં તમે ઉઘી ગયા, એમ વદનથી ખોલી નથી;
 વળી ખાંસીયાથી વાત વતી, ચાંપ્યા ન ચરણો જો અરે,
 મુઝા તણી દુઝા રહી, આ જગતમાં મુજને ખરે. ૭
 છાતીએ ચાંપી અને, મુંગન અધરનું નથી ક્યું,
 ચોળીન રવેદે ભાંજવી, હૈયું નથી મ્હારું ક્યું;

* * * * *

મુઝા તણી દુઝા રહી, આ જગતમાં મુજને ખરે. ૮
 રંધાની રૂંડું રાંધણું, હાથે ન એને હું જમ્યો,
 ખખડાવતી કર ખંગડી, રાજી ઉરે હું નથી થયો;
 વામાંગતી વિણ વયજ મ્હારી, જાયછે વહી જો અરે,
 મુઝા તણી દુઝા રહી, આ જગતમાં મુજને ખરે. ૯
 શ્રમીત થઈને ખહારથી, આવ્યો અરે ઘર માહરે,
 તવ પ્યારીએ વારી ભરી, ઝારી ન આપી ત્યાહરે;
 અરર! આવા હરડકાથી, છાતી દુઃખડે ઉભરે,
 મુઝા તણી દુઝા રહી, આ જગતમાં મુજને ખરે. ૧૦

એકત્રીસા સંવયા.

ઉદાસ મનહું દેખી મહારં, કહ્યું ન સ્વામી શું છે દુઃખ ?
 ઢીલા થઇને સ્થાને બેઠા, કોમળ તે કરમાવી મુખ ?
 ડોકે બાઝી બોલે બેસી, ધીરજ નવ આપી તલભાર,
 મુગ્ધાની દુગ્ધા છે મનમાં, આજે મહારે અપરમપાર. ૧

હરિગીત.

ચૌટે જતાં પાણી ભરી, નથી હસ્તિની રહામી મળી,
 ઉભી ન આંધું જોઇને જો, તે સમય ત્રાંસી વળી;
 કટાક્ષો કરતી બુધટે, પડતી નથી નજરે અરે,
 મુગ્ધા તણી દુગ્ધા રહી, આ જગતમાં મુજને ખરે. ૧૧
 કડી કેસરી લગકાવતી, દેખી ન ધરતાં કુદડી,
 વળી પીક રવે ગવરાવતી, સાહેલીઓમાં સુંદરી;
 હાય ! રાસડે લોભાવી મનહું, ના અરે મહારં હરે,
 મુગ્ધા તણી દુગ્ધા રહી, આ જગતમાં મુજને ખરે. ૧૨
 એાંતમાં બેસી આને, નથી વાત કરી મેં જો જરી;
 ત્રિવીધીને સાંત કરતી, નાર નિજ નથી સાંપડી;
 હું તરફડું તે કારણે, અંતર વિષે દીનનીસ અરે;
 મુગ્ધા તણી દુગ્ધા રહી, આ જગતમાં મુજને ખરે. ૧૩

પુછ્યું ન દરદે ખાટલે, આવી અને શું થાય છે,
ખાવા તણું સ્વામી કહો, શું મન આજે થાય છે;
શીરો કરું, પુરી કરું, કાંજી કરું કે ભાતરે,
મુઝ્યા તણી દુઝ્યા રહી, આ જગતમાં મુજને ખરે. ૧૪

ગામ કે પરગામ જતાં, કહ્યું ન વેલા આવજો
ખાવા અને પીવા તણી, કંઈ વસ્તુ બહારી લાવજો;
નહીં ગોઠશે ઘડી એક એવું, વદી ન મુખડે નારરે
મુઝ્યા તણી દુઝ્યા રહી, આ જગતમાં મુજને ખરે. ૧૫

ગમન કરતાં દેશમાં કકળાટ, વાંસે નાં કર્યો,
તેણવવાને પત્ર લખી, મુજને કરે ત્યાં નવ ધર્યો;
વળી વાટડી ના જોઈ મહારી, અકળાઈને ધર નારરે,
મુઝ્યા તણી દુઝ્યા રહી, આ જગતમાં મુજને ખરે. ૧૬

મનહર છંદ.

અહો વિશ વેશ ઉર, દયા લાવી લેશ મારા,
માટે નારી બેશ એક, કહું કેમ ધડી નૈ?
ગરવી ગુણાળી વળી, રૂડીને રૂપાળી ઠીક,
મારા જોગ જોઈએ તેવી, જોતાં તને જડી નૈ?

પ્રમાદે પ્રેરાણો કેયે, નિંદમાં ઘેરાણો નાથ,
જેથી મારા દિન તણી, ઉર વાત ચડી નૈ ?
દારને બનાવવાની, માટીનો દુકાળ પડ્યો,
તેથી તંલપુર તને, માટી કહું જડી નૈ ?

દોહરા.

અધોગતિ વલુ સ્ત્રીએ, કીધી મારી ઇશ,
તે ટાળી ઉર્ધ્વ ગતિ, જલદી કર ગુગદીશ.

મનહર છંદ.

નથી લાકડીથી માર્યો, નથી દીધો મુખ ડારો,
નથી ચોપડેલો ગારો, કદી પ્રભુ મારા હાથથી;
નથી બજનમાં ભુલ્યો, નથી નામ લેતાં હુલ્યો,
ખોટી ફજેતીથી ખુલ્યો, (મારા) વા'લા કોઈ વાતથી.

નથી અવગુણા ગાયા, નથી લુટી લીધી માયા,
નથી કવખોટી કાયા, આંખ, છલ જતથી;
છતાં રે દયાળ પ્રભુ, વાંઢો મને કેમ રાખ્યો;
જન્મ ઉત્તમ દઈ, વિશ્વાસ ધાતથી.

ઢાહરાં.

બ્યાં નવ જોઈએ એક ત્યાં. કીધાં લાટમ લાટ;
મારે જોઈએ ત્યાં નથી, કેવો તારો ઘાટ ?

હરિગીત.

કુટશે, કોણ પીટશે, વળી કોણ ખુણો પાળશે ?
મોકાણીયાંને મુખડે મુખ, કોણ સામી વાળશે ?
હાય લઈ ધણકા છાતીયે, ખાસે પછાડી કોણરે,
મુગધા તણી દુગધા રહી, આ જગતમાં મુજને ખરે. ૧૭
હાણ્યો નહિ માણ્યો નહિ, સ્યામા તણા હું મુખથી,
રાછ થયો નહિ ઉર વિષે, ઘરનાર ન્યાળી મુખથી;
બહાના વિભુ આ વિનતિને, બહાલથી કરણે ધરે,
મુગધા તણી દુગધા રહી, તે સર્વથા પુરી કરે. ૧૮

ઢાહરાં.

આકંઠ મારું ઉર લે, કરુણાળુ કિરતાર,
કંચન જેવી કાયની, રમણીક આપે નાર;
નાર નહિ પરણાવતો, આનંદ લેને ઉર,
છંચટ હું પોતા થકી, પરણીશ નાર જરૂર.

હરિગીત.

ગોરી કરી આવી અમે, જે વાંસનીમાં પોઢશું,
 હાં ! તરણુ તેપર પાથરી, ઉપરણી રૂઢી ઓઢશું;
 નરનારના સમુદાય મુખે, ગીતણં ગવરાવશું,
 ચીતા વરીશું ચુંકરી, સહુ જનને નવરાવશું.

સાંખી.

વરસો ચુ'માળી થયાં, તદ્દપી ન મળી નાર
 ઉભરો કાઢ્યો જે થકી, ઉરથી આજે બહાર.

જાહેર ખબર.

અમારા તરફથી આ નાનકડું પ્રસિદ્ધ થયેલ
નીચેને સરનામે દોઢ આનાની ટીકીટ મોકલી અ
મોકલવામાં આવશે. મંગાવનારાએ પોતાનું નામ ઠા
અને પોસ્ટનું સ્થળ લખી મોકલવું. શીવાય

૧ શશીલા ઉર્ફે પોત્રીશન કુવર નાયકાનું ન
ચાર વીરોની ગર્ધવ લીલા કિંમત રૂ. ૧-૦-૦

૨ વિમળાપુરીનું વૃત્તાંત કીમત રૂ. ૦-૧૨-૦

૩ ભાવનગરની જનહોજલાલી. પુર્વ અને વર્તમાનકા-
ળની સરખામણી કિંમત. રૂ. ૧-૮-૦

આ ત્રણ પુસ્તકો પ્રથમ ગ્રાહક થનારનેજ મોકલ-
વામાં આવશે.

પ્રસિદ્ધ કર્તા.

ત્રિભુવનદાસ નારણભ.

ભઉની પોળ, રાયપુર-અમદાવાદ.

A. P. Press Ahmedabad.

